

BASIN TOPLANTISI METNİ

TMMOB Başkanı Teoman ALPTÜRK, ÇİTOSAN'dan sonra PETKİM'in de satılması gırl--şirrrfleri Özerine, yaptığı basın toplantısında, "CUMHURİYETİN UZUN BİR DÖNEMİNDE ANAYASA İLKESİ OLACAK KADAR DEVLETİN TEMEL POLİTİKASI OLMUŞ, KİT'lerin İHRAÇ edilmeleri, EKONOMİNİN DIŞA BAĞIMLILIGINI SON DERECE ARTIRACAKTIR" dedi.

Ülkemizde, 1. Beş Yıllık Sanayi Planının yürürlüğe girdiği 1933 yılından günümüze kadar, KİT'ler ekonomi ve toplumsal yaşam üzerindeki ağırlığını ve önemini koruyagelmıştır.

Denilebilirki ülkemizde KİT sistemi, bu plan çerçevesinde kabul edilen SÜMERBANK yasasıyla sistemli bir oluşum sürecine grimiştir. Bu sürecin temel hedefi de, dışa bağımlılığın kırılması olarak konulmuştur.

KİPlerin özel kesime devredilmesi, ilk kez Cumhuriyet tarihinde çok partili plansız dönem olarak geçen 1946-1960 yılları arasında dile getirilmiş, 1950'deki siyasal iktidarın programında yer almış ve bu amaçla yabancılar raporlar hazırlattırılmıştır.

Ancak, ilginçtir, bu dönemde de, mevcut KİT'lerin öncülüğü ve mali kaynak desteği ile, sonradan 'ortaklıklar' olarak anılacak yeni yeni KİT'lerin kurulması devam etmiştir.

Hatta, dont>,,in başbakanı, yaptığı basın toplantısında, Amerikalı gazetecilere, "Türkiye büyük ülkedir, KİT'leri özel kesime devretmeye gerek yok, özel kesimin kendisi yeni tesisler kurabilir", demiştir.

1962 yılından sonraki planlı dönemde, KİT'lere bir yandan çekidüzen verilmesi çalışmaları sürerken, öteyandan da, bugünün devasa kuruluşları olacak, yeni KİT'ler kurularak, KİT camiası güçlendirilmiştir. (TEK, Şeker Fab. Kurumu, ÇAY-KUR, İSDEMİR, Seydişehir, Demir-Çelik, SEKA, PETKİM)

1972-80 arasında da KİT'lerin temel değişim denemelerine tanık olunurken, yeni yeni KİT'lerin oluşturulmasına da devam edilmiştir.

Bugün gelinen noktada ise, 24 Ocak kararlarıyla özelleştirilmeleri tekrar gündeme getirilen KİT'lerin, uluslararası finans kuruluşlarınca hazırlanan raporlarda öngörüldüğü şekilde, "elden çıkarılmaları" sürecine girilmiş ve bu süreç işletilmeye başlanmıştır.

Özelleştirmede öne sürülen en önemli gerekçeler, KİTlerde verimliliğin sağlanması ve mülkiyetin tabana yayılması olarak belirtilmiştir.

Aslında bu gerekçelere, sahiplerinin bile inandıklarını söylemek, mümkün değildir.

Çünkü, KİPler özelleştirilince, bu kuruluşları verimsiz kılan neden ve etkenler arasında önemli yer tutan, Kuruluş yerindeki yanlışlıklar, kapasite seçimindeki hatalar giderilemeyecek, geri teknoloji bir çırpıda çağdaş hale gelmeyecekti.

Bu etkenlerin sözkonusu olmadığı KİT'lerde de, verimsizliğin nedeni olabilecek yönetsel yanlışlıkların giderilmesi ise, özelleştirmeyi hiç gerektirmez.

öte yandan, verimli çalışan ve kâr eden (ÇİTOSAN ve PETKİM gibi) verimsizliğin sözkonusu olmadığı KİT'lerin satılmalarına öncelik verilmesinin NEDENİ de ileri sürülen GEREKÇE hiç olamaz.

Bir diğer gerekçe ise KİPlerin halka açılması, mülkiyetin tabana yayılması gerekçesidir.

Biriktirme gücü bir yana enflasyonun yıllardır üç rakamlı oranlara yakın düzeylerde seyretmesi karşısında,, giderek yoksullaşan halkımızın, DİE verilerine göre, gelir dağılımının son derece adaletsiz olduğu bir kez daha kanıtlanan bir ortamda, KİPlerin mülkiyetine ortak olmasını beklemek bize göre hayalden başka bir şey değildir.

Kısaca KİPler, verimliliğin sağlanması ve halka açılması gibi sözde kalmaktan öteye geçemeyeceği baştan beri bilinen gerekçelerle, özelleştirme adı altında yabancı sermaye satılmakta, bir anlamda ihraç edilmektedirler.

KİT'leri bekleyen akibetin ne olduğu, ÇİTOSAN'ın Fransızlara satılmasıyla açığa çıkmış ve aynı akibet, şimdi de PETKİM'i beklemektedir.

Temelinde halkımızın özverisi, emeği bulunan KİT'lerin, özelleştirme adı altında, yabancı sermayeye ihraç edilmelerini ülkemizin geleceği açısından çok tehlikeli bir girişim olarak görüyoruz.

Bugüne kadar, KİT'ler, sanayileşmede, tarımsal üretimin güç haline gelmesinde temel etken olmuşlardır.

Bugünün başlıca ihraç ürünlerinin geliştirilmesinde KİPler çok önemli katkılar koymuşlardır.

KİPlerin varlığı, ülkemiz doğal kaynaklarının, insafsızca sömürülmesine engel oluşturmuştur.

Bu nedenlerle, "Cumhuriyetin uzun bir döneminde anayasa ilkesi olacak kadar devletin temel politikasını oluşturmuş KiT'lerin, ihraç edilmeleri, ülkemizin dışa bağımlılığını daha da pekiştirecektir" diyor kamuoyumuzu KiT'lere sahip çıkmaya çağırıyoruz.

TMMOB Genel Sekreteri İsmail KULAKSIZOĞLU, KiT'lerin özelleştirme adı altında YABANCI LAŞTIRILMASI girişimleri üzerine CUMHURİYET GAZETESİ'NE ÖZEL bir açıklama yaptı.

Ülkemizde KiT sistemine ilk kez, 1933 yılında kabul edilen "1. Beş Yıllık Sanayi Planı" çerçevesinde, SÜMERBANK'ın kurulmasıyla geçilmiştir.

Temel hedefi dışa bağımlılıktan kurtarmak olarak konulan KiT sistemi geri kalmışlığın giderilmesinin ekonomik araçları olarak yerleştirilmiştir.

Cumhuriyet tarihine plansız çok partili dönem olarak geçen 1946-1960 yılları arasında, KiT'lerin özel sektöre devredilmeleri tartışılmış, ancak, 1950-60 döneminin siyasal iktidarının bütün vaatlerine karşın bu devrede de, çimento, şeker, tekstil fabrikaları olmak üzere birçok yeni KiT kurulmuştur.

1960 yılından sonraki planlı dönemde, KiTlere çekidüzen verilmesi çalışmaları yürütülürken, öteyandan, bugünün devasa kuruluşları olacak yeni KiTLER kurularak, KiT camiası güçlendirilmiştir. TEK, Şeker Fabrikaları Kurumu, ÇAY-KUR, İSDEMİR, Seydişehir Alüminyum, SEKA, Demir-Çelik, PETKİM bu dönemde kuruluşlardır.

Zaman zaman alevlenen ancak, tartışma düzeyinden öteye geçemeyen özelleştirme söylemlerine rağmen, KiT Sisteminin geliştirilmesi 80'lere kadar sürmüştür.

Bugün gelinen noktada ise, 24 Ocak kararlarıyla özelleştirmeleri tekrar gündeme getirilen KiT'lerin uluslararası finans kuruluşları tarafından hazırlanan raporlar doğrultusunda, "elden çıkarılmaları" sürecine girilmiştir.

Bugüne kadar KiT'lerin aldıkları sonuçların, genelde çok olumlu oldukları kuşkusuzdur.

ÇÜNKÜ:

- Ülkemizde gıda ve giyim sanayinin temeli KiTlerle atılmıştır.

-KiT'ler, Sanayileşmede, ülke savunmasının güçlendirilmesinde tarımsal üretimin güç haline gelmesinde temel etken olmuşlardır.

^KiT'lerin varlığı, yabancı sermayenin ülke pazarını sömürme olanakları ve ülkemiz doğal kaynaklarını talan ederek, ucuza kapatma girişimleri önünde engel oluşturmuştur.

- Bugünün başlıca ihraç ürünlerinde KiTlerin damgası vardır.

- Deneyimli uzman kadroların yetişmelerinde öncülük eden KiT'ler, birçok alanda teknolojinin gelişmesine de katkı koymuşlardır.

Tüm bunların yanında, KiT'lerin çözüm bekleyen bazı sorunları olduğu da bir gerçektir. Kapasite, yerseçimi ve faaliyet alanlarının belirlenmesindeki yanlışlıklar yanında, güncel politik tasarruflarla, ekonomi dışı faktörlerin, KiT'lerde etkin kılınması gibi yönetsel tutarsızlıkların neden olduğu sorunlardan söz etmek mümkündür.

Ancak, önemli olan bu sorunları giderme becerisini gösterebilmektir. Bu becerinin adının, "kendi malımıza sahip çıkmak" olduğu kesindir.

Ne varki, dün ÇİTOSAN, bugün PETKİM, yarın ETİBANK, öbürgün ERDEMİR, sonra, daha başkaları, satıldı, satılıyor, satılacak...

PETKİM, ülkemiz kimya sanayiinde teknoloji üretme gücüne yanısıra, etkin bir araştırma merkezine sahip bulunan tek kurulmuştur. PETKİM, bugün PETRO-KİMYA tesisi kurabilecek bilgi birikimine sahiptir. PETKİM, teknoloji ihraç edecek düzeye erişmiştir.

PETKİM'in bu yıl 3 trilyona yakın ciro yapması ve 950 milyar TL. kâr etmesi bekleniyor.

PETKİM, piyasanın % 80'ne hakim durumda ve bu yılın ilk sekiz ayında 240 milyon Dolar'lık ihracat yapmış bulunuyor.

PETKİM, ülkemizin stratejik önemdeki kuruluşları arasında yer alıyor, ve, işte bu PETKİM, özelleştirme adı altında yabancılara ihraç ediliyor.

Bağımsızlığın, ekonomik araçları durumundaki KiT'lerin, yabancılaştırmalarının gerekçeleri ne olursa olsun, inandırıcı olamaz ve sözde kalmaktan öteye geçemez.

Zaten, hergün yeni bir gerekçe ileri sürülmesi, inandırıcı olamamanın telaşından başka bir anlam taşıyor.

KiT'lerin dolara tahvil edilmesiyle, bütçedeki gedikler kapatılabilir, ama yarın, ekonomide, kapanmaı tamamen yabancı sermayenin insafına kalacak çok tehlikeli gediklerin açılacağı, gözden kaçmamalıdır.

"Cumhuriyetin uzun bir döneminde, Anayasa ilkesi olacak kadar devletin temel politikasını oluşturmuş KiT'lerin, ihraç edilmeleri, ülkemizin dışa bağımlılığını daha da pekiştirecektir, bundan vazgeçilmeli, bu yoldan geri dönülmelidir."

İSTANBUL'DA YAPILAN ULUSAL ELEKTRİK-ELEKTRONİK MÜHENDİSLİĞİ KONGRESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Değerli Üyelerimiz,

Birincisi 25-27 Eylül 1985 tarihindi, Çukurova Üniversitesi'nde, ikincisi 23-25 Eylül 1987 tarihlerinde Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde, Elektrik Mühendisleri Odası'nın katkılarıyla gerçekleştirilen Elektrik Mühendisliği Ulusal Kongrelerinin üçüncüsü 25-30 Eylül 1989 tarihleri arasında İstanbul Teknik Üniversitesi'nde yapıldı. Kongreye yine çok sayıda araştırmacı ve mühendis katıldı, değişik konularda bildiriler sunuldu ve tartışıldı.

Yapılan her kongre, kuşkusuz birçok zorlukların üstesinden gelinerek, bir yığın özveri sonucunda gerçekleşmekte ve kazanılan deneyimler bir sonraki kongre organizasyonunun "mükemmel'e biraz daha yaklaşabilmesi için zemin oluşturmaktadır. Gerçekleştirilen her etkinliğin ardından olduğu gibi, 3. Ulusal Kongre sonrasında da gerek sunulan görüşler, gerekse doğrudan organizasyonla ilgili olumlu ya da olumsuz görüşler üyelerimizin arasında tartışıldı, birçok övgü ve teşekkürün yanısıra, sayısız eleştiri de dile getirildi. EMO olarak, her zaman, hep birlikte daha güzel, daha başarılı kongreler, sempozyumlar gerçekleştirmek hedefi ve bilinciyle hareket etmemiz gerektiği açıktır. Üyelerimizin dile getirdikleri eleştirilerin de tartışarak bunlardan ders çıkarmak ve aksayan yanları düzelterek yinelememek açısından büyük önemi vardır. Bir başka deyişle; "Sorunlar ancak dile getirilirse çözümler bulunabilir".

Dergimiz sayfalarında 3. Ulusal Kongre'nin değerlendirilmesi henüz yapılmadı. Bu sayıda, 3. Ulusal Kongreye ilişkin bazı eleştiriler ve önerileri dile getiren bir kısım görüşlerin özetini sunuyoruz. Bu görüşler, esas olarak EMO İzmir Şubesi'ndeki arkadaşlar tarafından dile getirilmiştir. Ulusal Kongreye ilişkin farklı ve katkıda bulunan görüşleri -kongreye katılmış solan üyelerimizce Yayın Kurulu'na iletildiği takdirde- yayınlamaya devam edeceğiz.

1- Ulusal Elektrik-Elektronik Mühendisliği Kongresi'nin anlamı; elektrik-elektronik mühendisliği öğrenimi görmüş kamu, özel ve üniversite kesimlerinde çalışan tüm meslektaşların elektrik-elektronik mühendisliğindeki gelişmeleri inceleyen, sorunlarına çözüm getiren ve buna paralel olarak ulusun çıkarlarını gözeten içerikte olmasını gerektirmektedir. İstanbul'da yapılan kongre ise, teorik-teknik amaçları gerçekleştirmiş fakat ulusal çıkarlar ve elektrik mühendisliğinin uygulamaya yönelik sorunlarının tartışılmadığı bir kongre olmuştur.

2- Her kongrenin yapıldığı döneme özgü mesajları olması gerekir. Kongre sonunda düzenlenecek panelin, bu mesajların vurgulandığı, tartışıldığı bir platformun oluşturulmasına hizmet vermesi gerekir. İstanbul'da yapılan panel, genel olarak panel kavramına aykırı olacak biçimde hazırlanmış, tüm konuşmacıların çok farklı konularda (akademik-sanayi-politika ve örgütlenme vs.) düşüncelerini belirttikleri bir serbest kürsü niteliğinde olmuştur.

3- İstanbul'da kongreye sunulan bildirilerin, pratikten kopuk tüz çalışmaları olduğu saptanmıştır. Bildiri sahiplerinden ücret alınmaması fakat bildirilerin içeriğinin kongre amacına uygun olup olmadığı konusunda özen gösterilmesi zorunludur. Bildiri sayısının çokluğu ile kongreye gelir sağlama amacının paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır.

4- EMO, elektrik-elektronik mühendisleri sorunlarına ilişkin (eğitim, yatırım politikası, örgütlenme vb.) hiç bir bildiri sunamamıştır. Bu nedenle de kongre, EMO'nun yönlendiriciliğinde değil, EMO'nun üniversitelerin arkasından gittiği bir kongre biçiminde olmuştur.

5- Kongre organizasyonu konusunda;

a) Delegelerin konaklama ve yemek sorunları sağlıklı olarak çözümlenememiştir. - -

b) Kongre programı önceden delegelerin eline ulaştırılmamıştır.

c) Açılış töreni programı yetersiz olmuştur.

d) Kongre yürütme kurulu tüm bildiri sahiplerinin bildirimlerini sunmalarını sağlayamamıştır.

e) Oturumların nerede yapıldığı, kafeterya, WC gibi sosyal tesislerin yerleri düzenli bir şekilde gösterilememiştir.

f) Oturum süresince kullanılan slayt, tepegöz, bilgisayar vb. kullanımının organizasyonunu sağlayan kişiler belirlenmemiştir.

g) Sosyal etkinliklerle serginin kongre ile içice olması olumlu bulunmuştur.

6- Kongre süresinin 1 hafta olarak düzenlenmesi uzun bulunmuştur. Normal kongre süresinin 3-4 gün gibi olması uygun olacaktır.

7- Elektrik-elektronik mühendisliğiyle doğrudan ilişkisi olan TEK ve PTT gibi kuruluşların kongreye katılmaması önemli bir eksiklik olarak görülmüştür.

8- Basın kuruluşlarıyla ilişkilerin çok zayıf olduğu saptanmıştır.

Sonuç olarak, Ulusal Elektrik-Elektronik Mühendisliği Kongreleri bir haftadan daha kısa bir sürede, daha az sayıda fakat pratiğe çözüm getirici akademik düzeydeki bildiriler ile makro düzeyde elektrik-elektronik mühendisliğinin ülke ekonomisiyle olan ilişkisi ve geleceğinin incelendiği, mesleğimizin ve ülkemizin bu konudaki sorunlarını içeren bildirilerin tartışıldığı bir kongre biçiminde olmalıdır.